

วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย: การวิเคราะห์วาทกรรม

Reading Culture of Thai People: Discourse Analysis

พงศ์ศักดิ์ สังขปิณฺโณ^{1*} Pongsak Sungkapinyo^{1*}

*Corresponding author email: pongsaksang1@hotmail.com

Received: September 19, 2019

Revised: June 30, 2020

Accepted: July 10, 2020

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษา ค้นหา และวิเคราะห์วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

วิธีการศึกษา: ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและหลักการวิเคราะห์วาทกรรม ตามแนวคิดของ Foucault พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในรูปแบบของตัวบทรวบรวมจากเอกสารที่ได้คัดเลือกจำนวน 60 รายการ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อค้นพบ: ผลการวิจัยพบว่า จากปัญหาคนไทยส่วนใหญ่อ่านหนังสือน้อย ทั้งในรูปแบบการอ่านในชีวิตประจำวัน รูปแบบพฤติกรรมการอ่านที่หลากหลาย และการอ่านเป็นช่องทางในการแสวงหาความรู้ พักผ่อน รวมถึงกิจกรรมทางด้านการอ่านของคนในสังคม มีนักวิชาการส่วนหนึ่งได้สรุปว่าภาพรวมคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งไม่สามารถตัดสินได้ว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ประเด็นของการวิเคราะห์วาทกรรมการศึกษาขั้นนี้ พบว่ามีการสร้างวาทกรรมคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านเพื่อครอบงำและตอกย้ำให้เห็นถึงสภาพปัญหา สร้างกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง และมีการผลิตซ้ำวาทกรรม

การประยุกต์ใช้จากการศึกษา: ระดับบุคคลสามารถใช้คำตอบในการวิจัยครั้งนี้เพื่อรู้จักตนเองและหาแนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนานิสัยและวัฒนธรรมการอ่านได้ถูกต้อง ยิ่งไปกว่านั้นการมีข้อมูลบ่งชี้ถึงสถานการณ์การอ่านของประเทศถือว่าสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการอ่านของประเทศได้ตรงจุด

คำสำคัญ: การอ่าน วัฒนธรรมการอ่าน การอ่านของคนไทย วาทกรรมการอ่าน

¹ หลักสูตรการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช; Information Management Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

Abstract

Purpose of the study: The objective of this research to study, search for, and analyze reading culture of Thai people.

Methodology: Qualitative research methodology through the content analysis was used. Discourse analysis principle was based on Foucault's approach, Collected data was used in the form of text from documents collected 60 items were obtained including the printed materials, and internet.

Main Findings: Result of this research, found that most Thai people read less in daily life and not read widely and also not seek knowledge including reading for relaxation and reading activities, that the creating discourse regarding not love reading by Thai people among some academics just for dominating, repeating the problems, and reproducing discourse is criticized extensively.

Applications of this study: The individual level apply from the answers in this research to know themselves and find solutions or develop correct reading habits and culture. Moreover, having information indicating a country's reading situation is important and useful for formulating guidelines for promoting reading in a country.

Keyword: Reading, Reading culture, Reading of Thai, Reading discourse

บทนำ

การอ่านมีคุณค่าและประโยชน์ในด้านพัฒนาความคิด เชาวน์ปัญญา รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ และยังเป็นพื้นฐานต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และสิ่งจำเป็นของทุกคนที่จะต้องใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และต้องการความสำเร็จ ถือเป็นการลงทุนทางด้านปัญญาที่ดี การอ่านจึงมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และประเทศชาติ Tanyabud (2012) กล่าวว่า การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยให้สังคมไทยพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการคิดหรือกระทำการสิ่งใดนั้นย่อมต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ ด้วยการอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะการอ่านเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญสำหรับ

ไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลกใบนี้ และถ้าได้นำเอาความรู้ที่ได้มาทำให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาให้แก่สังคมแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมใดมีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก สังคมนั้นก็จะเจริญพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ประเทศที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วล้วนแต่ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมการอ่านอย่างจริงจัง ด้วยเห็นความสำคัญของการอ่านที่มีอิทธิพลต่อความคิดรวมทั้งการพัฒนาของคนในชาติด้วย (Teamwork ThaiNGO, 2009)

Thirawekhin (2004) กล่าวว่า การอ่านหนังสือคือการหาข้อมูลความรู้และความคิด การมีนิสัยรักการอ่านสะท้อนถึงความรู้ของบุคคลนั้น และถ้าคนจำนวนมากในสังคมมีนิสัยใฝ่รู้และรักการอ่านก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม แต่สภาพความเป็นจริงทางด้านพฤติกรรมกรการอ่าน หรือวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย จากการสำรวจเอกสารเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของคนไทยเป็นเรื่องที่มีการพูดถึงและวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่นักวิชาการและนักการศึกษามาตลอดได้แสดงให้เห็นว่า “คนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่ให้ความสำคัญกับการอ่านเท่าที่ควร” (Wasinsalakorn, 2006) และเป็นรายงานทางสังคมที่รับรู้กันทั่วไปอย่างต่อเนื่องทางสื่อต่างๆ มานานนับทศวรรษ (Ngamwittayaphong, Pavenayothin and Sae-Jang, 2010) และเป็นปัญหาเก่าแก่ที่หมักหมมไว้นานพอสมควร (Nunman, 2008) Rattanatham (2005) กล่าวสนับสนุนว่า สภาพการอ่านของคนไทยในปัจจุบันยังไม่เป็นกิจนิสัยโดยทั่วไป นักเรียน นักศึกษา เมื่อเรียนจบไปแล้ว ก็ไม่ได้ใช้ทักษะการอ่านของตนให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมอย่างเต็มที่ จากงานวิจัยของ Sripakdee (2011) ได้ชี้ให้เห็นว่าการอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลาย แม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีและมีสาระยังมีน้อยมาก

ประเด็นการอ่านหนังสือของคนไทยจึงเป็นเรื่องที่มีการกล่าวถึงและถกเถียงกันมานาน และจากงานวิจัย การสำรวจ และเอกสารต่างๆ การเผยแพร่ของสื่อมวลชนชี้ให้เห็นว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย พฤติกรรมของคนไทยชอบดู ชอบฟังมากกว่าอ่านหนังสือ จึงก่อให้เกิดวาทกรรมตอกย้ำสังคมไทยด้วยประโยค “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” และแสดงให้เห็นว่าการอ่านหนังสือของคนไทยเป็นปัญหาระดับชาติ และกำลังเข้าสู่ภาวะวิกฤติ Settawilai (2017) กล่าวว่าคนไทยให้ความสำคัญกับการอ่านเพียงใด วัฒนธรรมการอ่านในชีวิตประจำวันเป็นอย่างไร จากสื่อมวลชนที่ผ่านมาได้มีวาทกรรมที่ตอกย้ำสังคมไทย ว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยมากไม่รักการอ่าน ไม่ให้ความสำคัญกับการอ่าน ดังที่

Chittradub (2011) กล่าวว่าสถิติการอ่านของคนไทยอยู่ในสภาพที่น่าเป็นห่วง และถือเป็นปัญหาระดับชาติ ที่รัฐบาลและทุกคนต้องตระหนัก สร้างให้สังคมไทยและคนไทยรักการอ่าน มีวัฒนธรรมในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต นอกจากนี้มีข้อความที่บ่งบอกถึงพฤติกรรม หรือวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยจากพาดหัวข่าว หรือบทความที่เด่นๆ ดังนี้

1. เปิดผลดัชนี วัฒนธรรมการอ่านไม่ผ่านเกณฑ์ (Komchadluek, 2015)
2. วัฒนธรรมการ “อ่าน” ของไทย บนหนทางตีบตันและล่มสลาย (manager 360, 2018)
3. วิฤติคนไทยไม่อ่าน (Praichat, 2019)
4. ประเทศไทยยังไม่สามารถทำให้การอ่านเป็นวัฒนธรรมของชาติได้ และการอ่านหนังสือของคนไทยกำลังก้าวเข้าสู่ภาวะวิกฤติอย่างแท้จริง (Dechwittayaporn and others, 2009)
5. ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการเปิดเผยผลการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรไทย ซึ่งมีค่าสถิติอยู่ในระดับวิกฤติ (Chantajumrussin, 2014)

ประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดผู้วิจัยจึงสนใจที่จะตอบคำถาม ด้วยการวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ โดยพยายามวิเคราะห์เนื้อหาและวาทกรรมเพื่อตอบคำถามว่าผลเป็นเช่นไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น มีปัจจัยอะไรสนับสนุนซึ่งเป็นวาทกรรมหนึ่ง ที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ ครอบงำและตอกย้ำ เสียดสี เยาะเย้ยให้สังคมไทยรับรู้ เพื่อเป็นการยืนยันในประเด็นวัฒนธรรมการอ่าน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารที่เผยแพร่ โดยพยายามศึกษา เพื่อสังเคราะห์ ค้นหาความหมาย ความรู้สึกหรือนำเสียง เพื่อตีความข้อมูล สรุปประเด็น และหาเหตุผลมาอธิบายในการตอบคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยอย่างเป็นระบบ (เพราะการวิเคราะห์วาทกรรมเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการทำความเข้าใจที่มาที่ไป และการสร้างวาทกรรมได้ชัดเจน) และสามารถใช้คำตอบในการวิจัยครั้งนี้เพื่อรู้จักตนเอง และหาแนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนานิสัย และวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยได้ถูกทาง เพราะการมีข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ถึงสถานการณ์การอ่านของประเทศถือว่าสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการอ่านของประเทศได้ตรงจุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหา และวิเคราะห์วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย เพื่อตอบสนองความต้องการวิจัยว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่
2. เพื่อวิเคราะห์ว่าทฤษฎีในด้านมุมมองหรือทัศนะของสังคมที่มีต่อว่าทฤษฎีวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ว่าทฤษฎี โดยการสังเคราะห์เชิงบรรยาย เพื่อค้นหาความถี่ของคำ ความหมาย ความรู้สึกหรือน้ำเสียง เพื่อตีความข้อมูลสรุปประเด็น และหาเหตุผลมาอธิบายในการตอบคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยโดยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสารเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อความที่เป็นตัวบท (Text) ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกด้วยการใช้คำค้นคือ วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย การอ่านในสังคมไทย สภาพการอ่านในสังคมไทย และปัญหาการอ่านในสังคมไทย ได้เอกสารจำนวน 80 รายการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นของความหมายและคำจำกัดความของคำว่า “วัฒนธรรมการอ่าน” ตามที่นักวิชาการให้ไว้ พร้อมกับเปรียบเทียบบริบทการอ่านในต่างประเทศ เพื่อตอบคำถามด้วยกระบวนการวิจัยว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ และมีมุมมองหรือทัศนะของสังคมที่มีต่อว่าทฤษฎีวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาในขั้นต้น โดย
 - 1.1 กำหนดกลุ่มเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ตามคำศัพท์ที่ได้กำหนด
 - 1.2 รวบรวมข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์
 - 1.3 คัดลอกเนื้อหา และแยกเป็นกลุ่มตามคำศัพท์ที่ได้กำหนดศึกษา
 - 1.4 ลงรหัสด้วยคำสำคัญจากเนื้อหาที่ได้คัดลอก

1.5 วิเคราะห์เนื้อหา และตีความ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

2. การวิเคราะห์เนื้อหาจากตัวบท ที่ได้คัดลอกเนื้อหา ในตารางเพื่อให้เห็นหัวข้อตามประเด็นต่าง ๆ โดยพยายาม ตีความ ประเมิน สังเคราะห์ เปรียบเทียบ หาเหตุผล เพื่อตอบคำถามที่ได้วางไว้คือ คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่

3. คัดเลือกเอกสารมาวิเคราะห์เฉพาะช่วงปี 2540-2562 เป็นหลัก ซึ่งมีประเด็นที่กล่าวถึงสภาพปัญหาการอ่านในสังคมไทย และมีข้อถกเถียงประเด็นวัฒนธรรมและนิสัยการอ่านของคนไทย

4. ข้อจำกัดในการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์วาทกรรมภายใต้บริบทของเอกสารที่คัดเลือกเท่านั้น จึงไม่ครอบคลุมเอกสารอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยคัดเลือก

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาประเด็นวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย เพื่อให้เห็นวาทกรรมที่ชุกช่อนอยู่ได้ชัดเจนผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย 3 ประเด็นคือความหมายของวัฒนธรรมการอ่าน คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ วาทกรรมคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1. ความหมายของวัฒนธรรมการอ่าน

สังคมไทยมีการโต้เถียงที่ขัดแย้งสองประเด็นว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ จนเป็นกระแสก่อให้เกิดเป็นวาทกรรมหลัก ตอกย้ำให้คนไทยได้รับรู้ รวมไปถึงผู้ที่รับผิดชอบ ทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษาทุกระดับ หน่วยงานทางด้านการศึกษารวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น แม้กลุ่มส่วนใหญ่จะชี้ชัดว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน แต่ก็มีคนอีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่าน ต่างมีเหตุผลสนับสนุนแนวคิดของตนเอง ดังนั้นการจะพิจารณาว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจว่าวัฒนธรรมการอ่านคืออะไร จึงจะสามารถวินิจฉัยได้ว่าคนไทยมีหรือไม่มีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมการอ่านไว้ดังนี้

Magara (2005) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมการอ่านคือที่ที่การอ่านเป็นค่านิยมและความชื่นชอบอย่างสูงในสังคม และเป็นพื้นที่ที่การอ่านไม่ใช่เกิดขึ้นแค่ในโรงเรียนเท่านั้น หากแต่เป็นการปฏิบัติกันทั่วไปในทุกๆ ด้านของชีวิตเราทุกคน หรือดังที่

Anawatsiriwong and Anawatsiriwong (2013) กล่าวว่า การที่จะระบุสิ่งที่ชี้ชัดว่าสังคมมีวัฒนธรรมการอ่าน (หนังสือ) นอกจากสมาชิกทุกระดับจะกระตือรือร้นที่จะอ่านแล้ว คนในชุมชนยังพูดกันเกี่ยวกับหนังสือและแนะนำให้กันและกันอ่าน และที่สำคัญทุกคนศรัทธาและเห็นคุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน (หนังสือ)

Gbadamosi (2007) อธิบายว่าวัฒนธรรมการอ่านเกิดขึ้นเมื่อบุคคลแต่ละคนอ่านหนังสือ หรือวัสดุสารสนเทศประเภทอื่นๆ จนเป็นนิสัยเคยชิน และเป็นประจำ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเพื่อความก้าวหน้าหรือเพื่ออาชีพ

Heng (2007) ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นรูปธรรมโดยกล่าวว่าวัฒนธรรมหมายถึงการที่จะต้องมีคนร่วมกันเยอะๆ อย่างเช่นคนได้มีวัฒนธรรมกินกาแฟตอนเช้า และพูดคุยกันเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องการเมือง เรื่องส่วนตัว จนเป็นการสั่งสมกันมาจนกระทั่งเป็นวัฒนธรรม หากเป็นเรื่องการอ่านหนังสือ วัฒนธรรมการอ่าน ก็จะมองเห็นอะไรที่เป็นกิจวัตรเกี่ยวกับการอ่าน

Chantorn (2012) อธิบายเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมการอ่านไม่ได้มีความหมายเฉพาะตัวพฤติกรรมการอ่านของปัจเจกบุคคล หากหมายถึงพฤติกรรมการอ่านของคนในสังคมหนึ่งๆ โดยภาพรวม อีกทั้งยังต้องเป็นสิ่งที่คนในสังคมนั้นๆ กระทำเป็นประจำจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เนื่องจากวัฒนธรรมไม่ใช่เป็นเรื่องส่วนบุคคล หากเป็นสิ่งที่คนกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมหนึ่งสร้างสรัทธายอมรับ และปฏิบัติร่วมกัน ดังนั้น พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานระบุความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า “วิถีชีวิตของหมู่คณะ”

จากที่มีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมการอ่านไว้จะเห็นได้ว่าต่างมีความคิดเห็นไปในทำนองเดียวกัน สรุปก็คือวัฒนธรรมการอ่าน คือสังคมที่ให้ความสำคัญกับการอ่าน ชื่นชอบและรักการอ่าน การอ่านเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต โดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ต่างปฏิบัติกิจกรรมการอ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน รวมไปถึงการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการอ่าน หนังสือ นักเขียน และสิ่งที่สนใจจนก่อให้เกิดการวิพากษ์ทั้งที่เป็นทางการและวงสนทนาทั่วไปโดยมีประเด็นที่สรุปคุณลักษณะของสังคมที่มีวัฒนธรรมการอ่านได้ดังนี้

1.1 ค่านิยมและความชื่นชอบ ศรัทธา กระตือรือร้นในการอ่านของคนในสังคม

1.2 การอ่านของสมาชิกในสังคมทุกระดับ และคนส่วนใหญ่ มีใช้ปัจเจกบุคคล หรือคนบางกลุ่ม

1.3 การอ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน หรือส่วนหนึ่งของชีวิต

2. คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่

ปัญหาด้านคนไทยไม่อ่านหนังสือ อ่านหนังสือน้อย หรือคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เป็นเรื่องที่มีการถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงวงสนทนาทั้งที่เป็นวิชาการและที่ไม่เป็นทางการ (ที่เห็นได้ชัดเช่นผ่านทางเฟซบุ๊ก) ต่างได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นของวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย และการที่จะตอบคำถามว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ เมื่อพิจารณารายละเอียดถึงความหมายของคำว่า “วัฒนธรรมการอ่าน” และจากที่ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะของสังคมที่มีวัฒนธรรมการอ่าน มาพิจารณา โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร จะเห็นได้ว่าจะมีทัศนะ น่าเสียใจไปในประเด็นว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านเป็นส่วนใหญ่ แต่ละคนต่างได้ให้เหตุผลดังนี้

2.1 อ้างผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ ดังเช่น AeiysriWong (2009,91) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ใครๆ ก็รู้ว่าคนไทยไม่อ่านหนังสือ สังคมไทยไม่ใช่สังคมนักอ่าน จากข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่สำรวจใน พ.ศ. 2554 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยทั้งประเทศแล้ว คนไทยอ่านหนังสือกันวันละ 2.99 นาทีเท่านั้น ซึ่งเป็นตัวเลขที่ดูแล้วอัปลักษณ์” หรือดังที่ Right (2005) กล่าวสนับสนุนว่า “คนไทยโดยทั่วไปแม้กระทั่งชนชั้นกลางใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่าทุกชาติที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจคล้ายๆ กัน และแพ้ประเทศตะวันตก ญี่ปุ่น เกาหลี และจีน ยับเยิน อย่างหาว่าผมดูถูกคนไทย สถิติของสหประชาชาติ และกระทรวงศึกษาธิการของไทยฟ้องฟ้องกันว่าคนไทยไม่ค่อยเป็นแฟนหนังสือ”

2.2 อ้างถึงสื่อที่นำมาเผยแพร่ หรือรายงานทางสังคม ดังเช่น Ngamwittayaphong (2010) กล่าวว่า “คนไทยไม่รักการอ่าน” เป็นรายงานทางสังคมที่เรามักจะได้ยินได้ทราบกันอยู่อย่างต่อเนื่องทางสื่อต่างๆ มานานนับทศวรรษ” หรือ Anawatsiriwong and Anawatsiriwong (2013) ได้แสดงความคิดเห็นว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านคือ “ในทุกวงสังคมน่าก็ว่าได้ที่มีประเด็นวิสาสะกันเรื่องการอ่าน จนพูดถึงปัญหาหน้าเดิมคือคนไทยไม่อ่านหนังสือ หรืออ่านน้อยถึงน้อยมาก อะไรทำนองนั้น

อาจจะมียุ้งบ้างที่เสียงร้องบอกแตกต่างออกไปจากเสียงประสานไปในทางเดียวกัน ว่าเด็กไทยรักการอ่าน แต่ก็ดูเหมือนจะเป็นเสียงที่แผ่วเบา จากประสบการณ์เฉพาะตัวที่เจ้าของเสียงนั้นได้ประสบพบเห็นมา แต่กระแสนี้ก็ยังเป็นเสียงที่ดังอึงมัวว่าคนไทยไม่อ่านหนังสือ เชื่อไหมว่าจริง ๆ เราก็ไม่รู้หรือกว่ามันจริงแท้แค่ไหน จากดัชนีอะไรสถิติเท่าไรจากที่ไหน แต่เราพร้อมจะพูดน้ำเสียงที่พร้อมจะยำและยี้ (เราเอง) ว่าคนไทยไม่อ่านหนังสือหรืออ่านน้อย เรารู้แต่เพียงว่าเราขอบอกว่าประเทศชาตินี้ (ก็ของเรานั่นแหละ) เป็นชาติที่เบ้าปัญญาเพราะไม่อ่าน”

หรือ Chawsamun (2015) ได้แสดงความคิดเห็นว่าในยุคที่สังคมออนไลน์เป็นมากกว่าโลกคู่ขนาน ‘การอ่าน’ กับ ‘การดู’ มีเพียงเส้นบางกั้น เป็นที่มาของคำถามว่า “คนไทยไม่อ่านหนังสือ” หรืออันที่จริงคนไทยอ่าน เพียงแต่อ่านอะไร และดูเหมือนคำถามที่ว่า “คนไทยไม่อ่านหนังสือ” จะกลายเป็นคำจำกัดความถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยไปแล้ว ไม่ว่าจะด้วยนิสัยใจคอ สภาพแวดล้อม หรือปัจจัยอะไรต่อมิอะไรที่ทำให้คนไทยไม่อ่านหนังสือ (อย่างที่เขาวา) แต่วันนี้มีคำอธิบายเป็นเรื่องเป็นราวเรียบร้อยแล้ว เพราะก่อนหน้านี้ยังไม่มีใครชี้ชัดได้ว่าคนไทยอ่านหนังสือหรือไม่ ถ้าอ่านพวกเขาอ่านอะไร มีเพียงการคาดเดาและตีตราว่าเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ ซึ่งอันที่จริงข้อมูลเหล่านี้หากรู้แจ้งรู้จริงจะมีคุณมากกว่าแค่รู้ว่าคนไทยอ่านหนังสือหรือไม่

หรือ Jaithai (1998) กล่าวเพิ่มเติมว่า “ปัญหาหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงอย่างกว้างขวางก็คือ คนไทยอ่านหนังสือน้อยใช้หรือไม่ถึงได้ทำให้เกิดวิกฤติดังกล่าวและไม่สามารถหาทางออกในการแก้ไขวิกฤติได้ ฉะนั้น การอ่านของคนไทยเพียงพอแล้วหรือยัง”

2.3 เป็นมุมมอง ทศนคติ และประสบการณ์ของผู้กล่าวเองมาตัดสิน ดังเช่น Chonvanich (2005) ได้เขียนจดหมายถึงบรรณาธิการ The Nation แสดงความคิดเห็นถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยว่า “เมืองไทยไม่มีวันจะเป็นสังคมที่รักการอ่าน ไม่ว่าจะมองอย่างไรคุณต้องยอมรับข้อความจริงนี้” Pechsankhan (2010) ได้ตอกย้ำให้เห็นถึงวาทกรรมอย่างชัดเจนว่า “คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ นี่คือข้อหาที่คนไทยกำลังเป็นจำเลยอยู่ทุกวันนี้”

2.4 เปรียบเทียบการอ่านของคนไทยกับต่างประเทศ นักวิชาการส่วนหนึ่งได้นำพฤติกรรมการอ่านของคนไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ทั้งยุโรป อเมริกา และ

เอเชียด้วยกัน เพื่อให้มองเห็นชัดเจนว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน โดยเฉพาะสิงคโปร์ และเวียดนาม ดังที่ Yooddee (2011) กล่าวว่า การอ่านสำหรับประเทศไทยหรือคนไทยแล้วถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก ๆ เมื่อเทียบกับพลเมืองประเทศอื่นๆ หรือดังที่ Chiangkul (2008) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาคนไทยนิยมอ่านหนังสือน้อยเมื่อเทียบกับอีกหลายประเทศ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นไว้หลากหลายดังนี้

จากรายงานข่าว Thai children read 2-5 books per year (2012) ได้รายงานข่าวว่า “อึ้งเด็กไทยอ่านหนังสือ 2-5 เล่มต่อปี สิงคโปร์ เวียดนาม อ่าน 50 เล่ม คนไทยอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/ทำงาน ร้อยละ 68.8 เฉลี่ยอ่านหนังสือคนละแค่ 35 นาทีต่อวันต่อคน เร่งกระจายการอ่านหนังสือทั่วไทย” หรือดังที่ Pipitkul (2007) กล่าวว่าชาวต่างชาติที่มีข้อมูลออกมาว่า คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยแค่ปีละ 2 เล่ม และใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อหนังสือแค่คนละประมาณ 260 บาทต่อปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์ และเวียดนามแล้วเราถูกทิ้งห่างจากเขามากนัก เพราะสถิติการอ่านของประเทศทั้งสองนี้อยู่ที่เฉลี่ย 40-50 เล่มต่อปี สำหรับคนสิงคโปร์ และ 60 เล่มต่อปี สำหรับคนเวียดนาม นี่แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยยังอยู่ห่างไกลจากการเป็นสังคมไทยอยู่ห่างไกลจากการเป็นสังคมแห่งการอ่านมากมายนัก แม้แต่นายกรัฐมนตรียังกล่าวเมื่อเร็วๆ นี้ว่าเราคงต้องใช้เวลาอย่างน้อย 5-10 ปี ที่จะทำให้สังคมไทยมีมาตรฐานการอ่านใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นคู่แข่งเหล่านี้

บทความชื่อ Reading : The heart of national development (2003) ได้ชี้ให้เห็นว่า “สังคมไทยขาดวัฒนธรรมในการอ่าน และขาดปัจจัยสนับสนุนโดยคนไทยอ่านน้อยมาก หากเทียบกับต่างประเทศ จะเห็นว่าคนไทยอ่านแค่เพียง 5 เล่ม ต่อคนต่อปี ในขณะที่สิงคโปร์อ่าน 17 เล่ม ต่อคนต่อปีและสหรัฐอเมริกา 50 เล่ม ต่อคนต่อปี ส่วนสถิติการใช้ห้องสมุดพบว่า คนไทยต่ำกว่าร้อยละ 3 ที่เข้าห้องสมุดประชาชน 1 ครั้ง 1 ปี ที่สำคัญพบว่ามีคนไทยต่ำกว่าร้อยละ 1 ที่เป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชน เพราะในปี 2546 มีผู้เป็นสมาชิกเพียง 420,000 คนเท่านั้น ข้อความข้างบนเมื่ออ่านจบแล้ว ตอบได้หรือไม่ว่าคนไทยจึงมีอัตราการอ่านต่ำ ในขณะที่เพื่อนบ้านของไทยอย่างสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศเล็กๆ กลับมีอัตราสูงกว่า และสถิติการเข้าห้องสมุดของคนไทยที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 กำลังจะบอกอะไรให้กับเรา”

ดังนั้นการที่จะสรุปว่าคนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านหรือไม่ จึงเป็นการยากมากที่จะตัดสินใจให้ชัดเจนไป แม้ว่าผลจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่ามุมมอง และน้ำเสียงที่นำเสนอโดยอ้างแนวคิด 4 ประการนี้ก็ตาม แต่ยังคงเป็นภาพรวม ที่ไม่สามารถตัดสินให้ชัดเจนไปว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน แม้ว่าผู้วิจัยได้เปรียบเทียบใกล้เคียงกับประเด็นคุณลักษณะของสังคมที่มีวัฒนธรรมการอ่าน แล้วก็ตาม ก็เป็นเพียงทัศนะ มุมมองของนักวิชาการส่วนหนึ่งเท่านั้น

3. วาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

วาทกรรมคือรูปแบบของความคิด หรือกรอบความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสถาบันและมีการสืบทอด แสดงออกผ่านทางการพูดและการเขียน ประโยคหรือนิยามที่ใช้กันบ่อย ๆ จนเกิดเป็นวาทกรรม วาทกรรมทางด้านวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยก็เช่นเดียวกันได้มีการสร้างประโยค คำพูด โดยนักวิชาการ สื่อมวลชน จนเกิดการยอมรับและตัดสินสังคมไทยไปตามความเชื่อของวาทกรรม ด้วยเหตุนี้คนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่รักการอ่าน ไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เป็นวาทกรรมที่ครอบงำ ดอกย้าและกดทับสังคมไทย ผ่านการสร้างและปฏิบัติการทางวาทกรรม จนเป็นที่รับรู้มีการเผยแพร่สนทนาและอภิปรายถึงปัญหานี้อย่างแพร่หลาย

การวิเคราะห์วาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย ผู้วิจัยมิได้สนใจว่าคำพูดหรือสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นความจริงหรือความเท็จ แต่กลับให้ความสนใจถึงกฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำกับให้พูด การกระทำนั้น ๆ เป็นไปได้ ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านั้นจะยังฝังตัวอยู่ในวาทกรรม ที่ผู้วิจัยต้องค้นหาถึงตัวกำหนด หรือสร้างความหมาย ทัศนะ ค่านิยมอุดมการณ์ ให้กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย รวมไปถึงภาคปฏิบัติการของวาทกรรม จนเกิดเป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมชุดหนึ่งขึ้นมา เพื่อตอบคำถามว่าวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยที่ศึกษานี้ เป็นความรู้ หรือความจริงในระดับใด หรือเป็นเพียงแค่วาทกรรม เป้าหมายหลักจึงไม่ได้ตอบคำถามชี้ชัดลงไปว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน แต่ต้องการสืบค้น ทัศนะ มุมมอง เสียงสะท้อนถึงวาทกรรมที่มองเกี่ยวกับวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

วัฒนธรรมการอ่านเป็นความรู้ชุดหนึ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นมา และพยายามที่จะให้สังคมยอมรับ หรือทำให้เป็นความจริงขึ้นมาในสังคม โดยอาศัยเหตุผลเฉพาะขึ้นมากล่าวอ้างของนักวิชาการ ความรู้ “วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย” อาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริง ไม่ใช่

ปัญหาสำคัญ แต่ความสำคัญอยู่ตรงที่ ความรู้ชุดนี้ที่ถูกสร้างขึ้นมา สามารถทำให้ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมหรือไม่ และมีบทบาทต่อคนในสังคมอย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ โดยเนื้อแท้แล้วแนวคิดหรือความรู้เรื่อง “วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย” เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างวาทกรรมของสังคมไทย

เมื่อวิเคราะห์วาทกรรมภาพรวมทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายของวาทกรรม วัฒนธรรมการอ่านของคนไทยที่มีกรกล่าวถึง ตอกย้ำ ผลิตซ้ำ วาทกรรมเหล่านี้ในสังคมไทยเป็นวลีที่เสียดี เยาะเย้ย ถากถาง คำล่อที่ชวนให้เกิดการตระหนัก วาทกรรมเหล่านี้ต้องการชี้ให้สังคมเห็นและเกิดอารมณ์ร่วม ชื่นำสังคมให้ยอมรับปัญหา และหาทางแก้ไข มีประเด็นนำเสนอ 2 ประเด็นคือ

3.1 ชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น วาทกรรมเหล่านี้ต้องการแสดงให้สังคมเห็นถึงปัญหาที่เกิดจากการที่คนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน และจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน วาทกรรมที่เด่นๆ เช่น

เราไม่ใช่สังคมการอ่าน คือประเทศไทยไม่ได้มีวัฒนธรรมการอ่านเป็นพื้นฐานมาตั้งแต่ต้น (CUCK newsteam, 2011)

ประเทศไทยอ่านหนังสือน้อย หรือน้อยมาก (Sungkrat, 2012; Srisunthorn, 1997)

ศิลา โคมฉาย ตั้งคำถามว่า การอ่านนั้นเป็นวัฒนธรรมของคนไทยหรือไม่ (Jaithai, 1998)

สรุปแล้วก็คือวันหนึ่งๆ คนไทยอ่านหนังสือกันคนละไม่เกิน 5 นาที เท่านั้นเอง ซึ่งถือเป็นเวลาที่น้อยมาก (Jornburee, 2004)

สังคมไทยขาดวัฒนธรรมในการอ่าน และขาดปัจจัยการสนับสนุนโดยคนไทยอ่านน้อยมาก ปัญหาเรื่องการอ่านของคนไทยเป็นปัญหาระดับชาติที่แทรกซึมลงไปในระดับรากหญ้า (Reading : The heart of national development, 2003)

ค่าดัชนีวัฒนธรรมการอ่านจะมีค่าอยู่ในช่วง 0-100 ซึ่งได้ค่าดัชนีเท่ากับ 40.4 หมายความว่าประเทศไทยมีวัฒนธรรมการอ่านที่น้อย (Sopontammarak, 2016)

วัฒนธรรมการอ่านในไทยเกิดขึ้นอย่างกะปริดกะปรอย (Aramnate, 2015)

เราไม่ใช่ชาตินักอ่าน การอ่านในสังคมไทยจึงมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เราฟังมากกว่าอ่าน (Putprasad, 2012)

การอ่าน สำหรับประเทศไทยหรือคนไทยแล้วถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาากๆ เมื่อเทียบกับพลเมืองประเทศอื่นๆ (Yooddee, 2011)

เราไม่มีวัฒนธรรมในการอ่านสักเท่าไร (Wongsurawat, 2000)

เราไม่ใช่สังคมการอ่าน (Kromadit, 2010)

3.2 เป็นมายาคติ ที่หลอกหลอนคนไทย เป็นวาทกรรมที่สร้างขึ้นมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อสังคมไทยเมื่อคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน และต้องเร่งหาแนวทางแก้ไข หรือกล่าวอีกด้านหนึ่งเป็นเรื่องของอำนาจที่สามารถสร้างแบบแผนและความรู้ให้คนในสังคมปฏิบัติตาม วาทกรรมที่เด่นๆ เช่น

ใครๆ ก็รู้คนไทยไม่อ่านหนังสือ (AeiySriWong, 2009)

ต้องยอมรับว่าปัญหาการอ่านหนังสือน้อยของเด็กและเยาวชนเป็นวิกฤติอีกด้านของสังคมไทย (World literature: Antidote do not love to read, 2009)

เป็นเรื่องที่น่าตกใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีการสำรวจว่าค่าเฉลี่ยของเด็กไทยในประเทศ มีค่าเฉลี่ยของการอ่านหนังสือที่น้อยลงอย่างมาก (Phonprapom, n.d.)

หันมาดูอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยหัวใจสยามบ้าง เราอ่านหนังสือกันน้อยมากจนแทบไม่น่าเชื่อ (Kainunna, 2014)

ทำไมคนไทยในปัจจุบันถึงอ่านหนังสือน้อยเป็นคำถามอมตะที่ถามกันมาหลายสิบปีแล้ว แต่การอ่านโดยเฉลี่ยก็ไม่ได้เพิ่มมากขึ้น แม้กระทั่งในกลุ่มนักศึกษาผู้ที่ควรจะเป็นคนอ่านหนังสือมากกว่าคนอื่นๆ ก็พบว่าอ่านหนังสือน้อยลงมากทีเดียว (Satyanurak, 2012)

ในบริบทสังคมไทยเป็นที่รับรู้กันว่าวัฒนธรรมการอ่านของบ้านเรานั้นอยู่ในระดับที่อ่อนแอ เป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกมายาวนาน (Settawilai, 2018)

น่าเป็นห่วงประเทศชาติ ที่มีจำนวนผู้อ่านหนังสือน้อยมาก ถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไปเห็นทีว่าไทยจะล้าหลังประเทศอื่นๆ ไปเรื่อยๆ (Chamachote, 2010)

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการเปิดเผยผลการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรไทย ซึ่งมีค่าสถิติที่อยู่ในระดับวิกฤติ หรือที่กล่าวกันชัดๆ ว่าคนไทยอ่านหนังสือเพียงปีละ 8 บรรทัด ถือเป็นเรื่องใหญ่และน่าเป็นห่วงอย่างมาก (National Sciences and Technology Development Agency, 2014)

สำหรับสังคมไทย การอ่าน กลับกลายเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับความนิยมมากเท่าที่ควร (Katchwattana, 2018)

ข้อความต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นความรู้ชุดหนึ่งที่ถูกสร้างให้เป็นวาทกรรม เพื่อที่จะเป็นคำตอบและยืนยันกับสังคมไทยว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เป็นภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ด้วยวลีเยาะเย้ย ถากถาง และวิจารณ์ถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทยส่วนใหญ่ โดยชี้ให้เห็นว่าการอ่านของคนไทยกำลังก้าวเข้าสู่ภาวะวิกฤติอย่างแท้จริง และตอกย้ำให้เกิดความตระหนักที่จะสร้างแรงบันดาลใจในการที่จะสร้างสังคมการอ่านของคนไทยต่อไปในอนาคต

วัฒนธรรมการอ่านในสังคมไทยเกิดขึ้นภายใต้การผูกโยงกับสังคมโลก โดยอิงกับความหมายและความสำคัญของการอ่านที่ชี้ให้เห็นว่า “การอ่านคือการพัฒนาคน สังคม ประเทศ และโลก” โดยมีประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้พยายามผลักดันโดยเฉพาะสหประชาชาติ (UNESCO) ได้สร้างวาทกรรมให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่าน ด้วยเหตุนี้แนวคิดและความรู้เรื่อง “วัฒนธรรมการอ่าน” จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการอ้างสิทธิเพื่อพัฒนาคน หรือประชากรในประเทศ เพื่อตอกย้ำและให้ความหมายให้เป็นที่ยอมรับและเกิดปรากฏการณ์ “สมยอมโดยไม่มีเงื่อนไข” ถึงความสำคัญและบทบาทของการอ่าน จนเป็นวาทกรรมที่มีการกล่าวถึงอย่างมาก ซึ่งโดยเนื้อแท้แล้วก็ควรจะเป็นเช่นนั้น ไม่มีข้อกังขา หรือปฏิเสธความสำคัญและบทบาทของการอ่าน (จะอ่านในลักษณะหรือรูปแบบใดก็ตาม) ดังนั้นความรู้ทางด้านการอ่านที่ถูกสร้างขึ้น จึงเป็นวาทกรรมโดยชอบธรรม หรืออำนาจอันชอบธรรม (Authority)

แนวคิดสำคัญที่อธิบายการอ้างถึงความสำคัญและบทบาทของการอ่าน จึงได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วโลก (รวมถึงประเทศไทย) สามารถสร้างกฎกติกา อำนาจอันชอบธรรมเกิดขึ้น และเมื่อหันมามองมุมมองกลับของสังคมไทย นักวิชาการจึงสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อน และความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทย (รวมถึงระบบสนับสนุนอื่นๆ ที่มีผลต่อการอ่านของคนไทย เช่น ห้องสมุด และการแพร่กระจายของระบบหนังสือ เป็นต้น) ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมการอ่านเท่าที่ควร บัณฑิตที่จบการศึกษา ผู้มีงานทำ และประชาชนทั่วไป จึงอ่านหนังสือน้อย เป็นที่ประจักษ์ชัดจากการสำรวจการอ่าน และแรงกระเพื่อมจากการวิจารณ์ที่ตอกย้ำ จนเกิดเป็นวาทกรรมขึ้นในสังคมไทย ด้วยการเหมารวมว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านผ่านวาทกรรมโดยชอบธรรมนั้นส่งผล

ให้คนไทยทั่วประเทศเป็นจำเลยของสังคมที่ดูแล้วน่าอัปยศอดั้ย สมเพช และเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญ เร่งที่จะสร้างคุณสมบัติการอ่านให้กับเยาวชนและคนไทยอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม (ส่วนภาครัฐจะให้ความสำคัญ มีนโยบาย และนำสู่การปฏิบัติ หรือไม่เพียงใดเป็นอีกประเด็นหนึ่ง) และถ้ามองในมุมกลับวาทกรรมเหล่านี้มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่ดี ที่สร้างวาทกรรมแบบเสียดี เสียเสีย เพื่อให้เกิดการตระหนัก (นิ่งเฉยไม่ได้)

อย่างไรก็ตามการที่นักวิชาการที่วิพากษ์ หรือตอกย้ำว่าคนไทยไม่รักการอ่าน หรืออ่านหนังสือน้อย เมื่อมีการตรวจสอบกับความหมายของคำว่า “วัฒนธรรมการอ่าน” ตามที่มีนักวิชาการกำหนด หรือให้คำจำกัดความ จะเห็นได้ว่านักวิชาการได้กล่าวอ้างโดยภาพรวมพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทย เมื่อผู้วิจัยตรวจสอบความหมายหรือแจกแจงคุณสมบัติเป็นรายข้อ ก็ไม่สามารถระบุให้ชัดเจนได้ว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน อย่างไรก็ตามเมื่อได้มีการสร้างวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย เกิดขึ้นสังคมส่วนหนึ่งจึงคล้อยตาม มีการผลิตซ้ำวาทกรรม (Reproduction discourse) โดยมีการนำส่วนใดส่วนหนึ่งของวาทกรรมที่ถูกผลิตขึ้นมาแล้วนำมาผลิตซ้ำ โดยหน่วยงานสถาบัน นักวิชาการและสื่อต่างๆ อยู่เรื่อยๆ แต่วาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ก็ยังคงเป็นที่ยอมรับในสังคมกว้าง แม้จะมีวาทกรรมทวนกระแส ที่เห็นต่างว่าคนไทยได้อ่านเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มีอำนาจพอที่จะเบียดขับ (Exclusion) วาทกรรมหลักได้ ด้วยการสร้างอำนาจอันแยบยล ในการสร้างความเป็นอื่น (The other) ให้กับวาทกรรมทวนกระแสที่ขัดแย้งกับวาทกรรมหลัก (การสร้างความเป็นอื่น หมายถึงการสร้างชุดความรู้หรือยุทธวิธีทางวาทกรรมที่แยบยล หรือผ่านภาคปฏิบัติการของวาทกรรม เพื่อให้วาทกรรมที่ตรงกันข้ามหมดความชอบธรรมที่จะสร้างวาทกรรมหลักหรือทำให้วาทกรรมด้อยกว่า) ความหมายที่ชัดเจนก็คือ วาทกรรมคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ยังมีที่ยืนและได้รับการยอมรับในสังคมนั่นเอง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์วาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย ทำให้มองเห็นว่าวาทกรรมพยายามสร้างอำนาจ และครอบงำเพื่อสร้างความชอบธรรมให้สังคมไทยยอมรับถึงปัญหา หรือสภาพทางด้านวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย อันเกิดขึ้นจากนักวิชาการ

ไทยส่วนหนึ่ง มีทัศนคติ มุมมอง และแสดงน้ำเสียง ความคิดเห็นออกมาเป็นวาทกรรมให้สังคมรับรู้ ยอมรับ เมื่อวาทกรรมหนึ่งเกิดขึ้น มีการผลิตซ้ำต่อๆ กันมา แต่มีเป้าหมายประเด็นเดียวกันเพื่อบอกว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน โดยสื่อจำนวนหนึ่งทำหน้าที่ตอกย้ำวาทกรรมเหล่านี้ ดังที่ Winichakul (2000) ชี้ให้เห็นว่าวาทกรรมไม่จำเป็นต้องมีหรือไม่มีระบบความคิด หรืออุดมการณ์แน่ชัดอยู่เบื้องหลังหรือไม่ก็ตาม เครือข่ายก็ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกันเป็นระบบ หรือมีตรรกะที่เป็นระเบียบหรือมีรากเหง้าจากระบบความเชื่อ หรืออุดมการณ์ชุดเดียวกัน เครือข่ายไม่จำเป็นต้องมีแหล่งกำเนิดจากนักคิด หรือสกุลความคิดใดโดยเฉพาะ แต่มาจากการแสดงออก และการสื่อความหมายของคนจำนวนมากจนไม่รู้ที่มาที่แน่ชัด จนกระทั่งไม่มีใครสามารถอ้างความเป็นเจ้าของ หรือผู้กำหนดวาทกรรมได้ ซึ่งวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยก็เช่นเดียวกัน โดยเนื้อแท้แล้วการยอมรับวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยว่า “คนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน” เพื่อก่อให้เกิดการตระหนัก และให้วาทกรรมได้อ้างสิทธิในการชี้ให้เห็นอย่างเบียบคาย เพื่อให้เห็นความสำคัญของการอ่าน และหาแนวทางพัฒนาแก้ไข

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและวาทกรรม ทำให้มองเห็นว่าวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย เป็นความรู้ชุดหนึ่งซึ่งอาจไม่ใช่ความจริงเสมอไป แต่เป็นอำนาจของวาทกรรมที่ต้องการครอบงำสังคมให้ยอมรับ และให้มองเห็นถึงปัญหาอันเกิดจากพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทย โดยผู้สร้างวาทกรรมจะมองภาพรวมกรรมการอ่านของคนไทย และรับสารสนเทศจากสื่ออีกครั้งหนึ่งเพื่อยืนยันความตามทัศนะและประสบการณ์ของตน ยังไม่มีใครได้แจกแจงประเด็นว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านเพราะอะไรอย่างชัดเจน เพียงแต่มองภาพรวมว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย จากการสำรวจ อาจเฉลี่ยต่อเล่ม ต่อปี หรือเวลาต่อปี โดยรับมาจากสื่อมวลชน ด้วยการผลิตซ้ำวาทกรรม โดยตีความหมายว่าประเด็นเหล่านี้ก็เป็นการบ่งบอกได้ชัดเจนแล้ว

Chawsamun (2015) ชี้ให้เห็นว่า “ดูเหมือนว่าคำกล่าวที่ว่าคนไทยไม่อ่านหนังสือจะกลายเป็นคำจำกัดความถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยไปแล้ว ไม่ว่าจะด้วยนิสัยใจคอ สภาพแวดล้อม หรือปัจจัยอะไรต่อมิอะไรที่ทำให้คนไทยไม่อ่านหนังสือ (อย่างที่เขาวา)” จึงเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปจนเป็นคำล้อเลียนที่ติดหูว่า “คนไทยอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัด” วลีหรือวาทกรรมล้อเลียนนี้เป็นผลจากการสำรวจที่ระบุถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย (ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้รับการยืนยันถึงผลการสำรวจที่ชัดเจน บางแหล่งข้อมูลยังมี

การโต้สวนกระแสว่าเป็นเพียงมายาคติเท่านั้น) ทั้งเป็นคำติดตลก เสียดสี รวมไปถึงวิตกกังวลต่อพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทยดังที่ Athirana (2010) กล่าวว่าผลการสำรวจเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทยโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติแต่ละครั้งมักก่อกระแสวิพากษ์ในสังคม

ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจก็คือการอ่านของคนไทยมุ่งที่การแสวงหาความรู้ อ่านเพื่อเรียน อ่านเพื่อสอบ ซึ่งในประเด็นนี้ยังไม่ได้มีการหยิบยกมากล่าวถึงที่จะส่งผลต่อวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยหรือไม่ ผลการวิจัยของ TK Park (Settawilai, 2018) ระบุว่าคนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน โดยมีความเชื่อฝังหัวว่าการอ่านจะทำให้เรามีความรู้ การอ่านคือสิ่งที่มีประโยชน์ จากความเชื่อนี้ส่งผลให้คนไทยมีพฤติกรรมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อ่านเพื่อสอบ เมื่อไม่เรียน หรือไม่สอบก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอ่าน จึงเป็นพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยอีกมิติหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย เป็นเช่นไร ซึ่งดูเหมือนจะแตกต่างจากคุณลักษณะของวัฒนธรรมการอ่านที่มีผู้ให้ความหมายไว้ สะท้อนให้เห็นว่าเป็นอัตลักษณ์พฤติกรรมการอ่านของคนไทยได้

อีกด้านหนึ่งที่เป็นวาทกรรมทวนกระแสต่างมองว่าวาทกรรมคนไทยอ่านหนังสือน้อย (โดยอ้างสถิติ) นั้น ยังไม่เป็นที่ยอมรับ ดังที่ Aramcharoen (2011) กล่าวว่า “สำหรับข้อมูลตัวเลขดัชนีการอ่านของคนไทย พบว่ายังขาดความแม่นยำ” หรือมีผู้ใช้นามแฝงว่า Khanom (2019) กล่าวว่า “ไม่มีผลการเก็บสถิติไหนพูดถึงสิ่งนี้ (สถิติการอ่านจำนวนหน้า จำนวนเล่ม ต่อปี)” และเอกสารของ ThaiPublica (2016) กล่าวว่า “มายาคติคนไทยอ่านหนังสือน้อย เปิดงานวิจัย 10 ปีย้อนหลัง ไม่พบข้อมูลอ่านแค่ปีละ 8 บรรทัด” และกล่าวเพิ่มเติมว่า “วาทกรรมคนไทยอ่านหนังสือแค่ปีละ 8 บรรทัด หลอกหลอนผู้คนในแวดวงการศึกษาและอุตสาหกรรมมานานสิบปี ทั้งที่ไม่เคยมีใครหาข้อมูลใดๆ มายืนยันประโยคดังกล่าวได้เลยแม้แต่ครั้งเดียว”

แม้ไม่สามารถชี้ชัดในประเด็นต่างๆ ที่กล่าวถึงคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมการอ่านของคนไทยว่าไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน แต่โดยภาพรวมของสื่อที่แสดงออกมาได้ตัดสินใจ และตอกย้ำว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เพราะจากเอกสารไม่มีเนื้อหาใดที่ชี้ให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ ตามคุณลักษณะของวัฒนธรรมการอ่าน มีแต่ข้อวิจารณ์และข้อตัดสินเท่านั้น จึงสรุปได้ว่า ไม่สามารถตัดสินตามมุมมองของสื่อมวลชนและ

นักวิชาการว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เป็นแต่เพียงภาพสะท้อนวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยเท่านั้น

อย่างไรก็ตามวาทกรรมวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย มีเจตนาที่จะครอบงำสังคมให้มองเห็นปัญหา ถ้ามองในแง่ดีวาทกรรมเรื่องวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย ประเด็นอ่านหนังสือน้อย อาจมีไว้เพื่อกระตุ้นให้คนไทยอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น อาจเป็นการสร้างความรู้สึกให้คนไทยตระหนัก แม้จะมีความรู้สึกกังขา หรือต่อต้านวาทกรรม แต่ก็ยินดีพัฒนาตนเอง ส่วนภาครัฐและผู้รับผิดชอบด้านการอ่าน หรือการศึกษาของไทย ก็สามารถใช้เป็นเครื่องบ่งชี้และเป็นเครื่องมือหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาการอ่านของคนไทยได้ตรงประเด็น เปรียบเสมือนเป็นเสียงสะท้อน ที่ภาครัฐต้องให้ความตระหนัก

บทสรุป

วาทกรรม “คนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน” หรือ ในประเด็นที่มีความหมายคล้ายๆ กัน เช่น “คนไทยอ่านหนังสือน้อย” “คนไทยไม่อ่านหนังสือ” แต่สิ่งที่รับรู้กันทั่วไปคือ “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” กระทบความรู้สึกและสร้างความจดจำให้ผู้คนจำนวนมากทั้ง ๆ ที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีที่มาที่ไปไม่ได้อ้างอิงผลการสำรวจหรือการวิจัยทางวิชาการใดๆ แต่ได้ตอกย้ำให้ผู้รับสารตระหนักว่า คนไทยอ่านหนังสือน้อย เป็นวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นมาสืบมาในสังคมไทย ผ่านแวดวงวิชาการทั้งที่เป็นงานเขียน การบรรยาย หรือเสวนา ตลอดจนสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วารสาร และสื่อออนไลน์ที่ใช้แสดงความคิดเห็นทางเว็บไซต์ บล็อก และเฟซบุ๊ก จนเกิดเป็นกระแสในวงกว้าง ทั้งที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย

แม้จะมีนักวิชาการบางท่านโต้แย้งจนเกิดวาทกรรมทวนกระแสว่าจริงๆ แล้วคนไทยก็เป็นนักอ่าน แต่ถ้ามองตามความหมายของวัฒนธรรมการอ่านที่แท้จริง และเกิดการเปรียบเทียบกับสังคมต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าคนไทยที่เป็นนักอ่านจริงๆ มีไม่มากนัก และจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่ม ไม่สามารถขยายวงการอ่านออกไปให้กว้างขวางได้ และต้องเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เป็นภาพรวมของสังคมไทยทั่วประเทศ ที่มีการอ่านในชีวิตประจำวัน เห็นคุณค่า สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายเกี่ยวกับการอ่าน แต่ก็ยังไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เป็นเพียง

วาทกรรมชุดหนึ่งเท่านั้น ที่เกิดขึ้นให้สังคมไทยรับรู้ อาจจะเป็นความจริงทั้งหมด หรือส่วนหนึ่ง หรืออาจไม่ใช่ทั้งหมด ก็เป็นการยากที่จะตัดสิน วาทกรรมคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่านจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อครอบงำ ตอกย้ำให้สังคมไทยรับรู้ และให้เกิดความตระหนักเท่านั้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านในสังคมไทยทำให้มองเห็นถึงประเด็นคนไทยไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ไม่รักการอ่าน อ่านหนังสือน้อย หรือไม่ให้ความสำคัญกับการอ่านเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพประชากร และศักยภาพของการแข่งขัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างจริงจัง มีนโยบายที่เป็นรูปธรรม สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับคนไทยอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างกระแสผ่านสื่อมวลชนให้เห็นความสำคัญทางด้านการอ่าน ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนให้คนไทยรักการอ่าน หรือเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างจริงจัง พร้อมกับสนับสนุนนโยบาย งบประมาณ และกิจกรรม เพื่อให้คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านเกิดขึ้น
2. สร้างวาทกรรมให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่านเกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงสร้างแบบอย่างนักอ่านให้เด็กไทยชื่นชมและเป็นแบบอย่าง ผ่านบุคคลที่มีชื่อเสียง ดารา นักร้อง เป็นต้น
3. สถาบันการศึกษาทุกระดับ และระบบการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการอ่าน และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือปลูกฝังนิสัยรักการอ่านทุกระดับชั้น
4. สนับสนุนสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ บุคลากร เพื่อดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (โดยเฉพาะการสร้างบรรณารักษ์ยุคใหม่ ที่สามารถจัดกิจกรรมทุกรูปแบบ) ซึ่งเป็นฟันเฟืองหลักที่จะสนับสนุนให้คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่าน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2558

เอกสารอ้างอิง

- AeiySriWong, N. (2009). **Seminar “The importance of reading and Thai education problems” 5-6 May 2009 at Baan Luk Tho Resort Chiangmai Province.** (In Thai). Retrieved March 2015, 19 from [http:// www.thaingo.org](http://www.thaingo.org).
- Anawatsiriwong, P. and Anawatsiriwong, T. (2013). **Create a reading culture Creating reading culture.** (In Thai). Bangkok: Thai Health Promotion Foundation.
- Aramcharoen, R. (2019, January 27). “Thai 2, Vietnam 60 books” Reading statistics per year. (In Thai). **Thaipost**, 1,2.
- Aramnate, C. (2015, August 26). Unplug the lesson - reading culture Leaders are committed to a clear policy of social power. (In Thai). **Komchadluek**, 13.
- Athirana. (2010). **Thai people read books.** (In Thai). Retrieved 2015, February 16, from <http://athirana.blogspot.com/2010/07/blog-post.html>.
- Chamachote, C. (2010). **Create a reading culture.** (In Thai). Retrieved 2016, December 9, from <http://www.facebook.com/notes/chanin-chamachote>.
- Chantajumrussin, W. (2014). **Survey of reading the population in 2013.** (In Thai). Retrieved March 18, 2016, from [http:// nstda.or.th/blog/? p=47464](http://nstda.or.th/blog/?p=47464).
- Chantorn, W. (2012, September-October). Reading culture in Thai society. (In Thai). **Sarnsang-Arun Magazine**, 15-40.
- Chawsamun, P. (2015). **What Thai people read?** (In Thai). Retrieved 2016, December 9, from [http://www. bangkokbiznews.com/news/detail/636858](http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/636858).
- Chiangkul, W. (2008, October 26). Must make Thai people love to read So it can reform education and the country. (In Thai). **Manager Weekly**, A8.
- Chittradb, S. (2011). **Illusion or truth when Bangkok is the book world.** (In Thai). Retrieved May 22, 2016, from <https://www.bookandreading.com/?p=1645>.
- Chonvanich, S. (2005, August 29). Thailand sorely lacks a reading culture. (In Thai). **The Nation**, 2.

- CUCK newsteam. (2011, September 13). 4 million illiterates True stories in Thai society. (In Thai). **Manaager Newspaper**, 30.
- Dechwittayaporn, C.; Pusumlee, Y.; Snitwongse, S.; Atisinjongkol, K.; Sreshthabutra, P.; Rohitchat, S.; and Jirakraisiri, J. (2009). **The study of Thailand's reading promotion policy: Comparative study between Thailand's policy and foreign countries polices**. (In Thai). Bangkok: TK Park.
- Gbadamosi, T. (2007). Library reading culture and student academic performance in secondary school in Ondo State. **Middle Belt Journal of Library and Information Science**, 7(2), 42-58.
- Heng, P. (2007). **National Book Institute in Reading Culture Society**. (In Thai). Retrieved 2015, August 20, from http://www.bflybook.com/Article/Interview-Makut3_1/InterviewMakut3_1.htm.
- Jaithai, K. (1998, October). Reading culture of the new generation and social crisis recovery. (In Thai). **Siamrat Review Weekly**, 45(20), 86-88.
- Jornburee, P. (2004, July 23). Chula - TU children looking at reading society in less than 5 minutes is still good to read. (In Thai). **Khaosod**, 34.
- Kainunna, P. (2014). **"Thai people read 5 books per year" How much compared to neighboring ASEAN**. (In Thai). Retrieved 2016, August 20, from <http://phirakan.blogspot.com/2014/05/5.html>.
- Khanom. (2019). **Thai people read 8 lines per year**. (In Thai). Retrieved May 22, 2020, from <https://medium.com/khanom-blog>.
- Komchadluek. (2015). Uncovering results of the Thai reading culture index. (In Thai). **Komchadluekonline**. (In Thai). Retrieved 2015, August 20, from <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/218681>.
- Kromadit, W. (2010, May 30). Reading the world agenda. (In Thai). **Posttoday**, p B8.
- Magara, E. (2005). **Building family literacy skills among parents and children in developing countries. A paper presented at the 71st IFLA General Conference and Council**, Oslo Norway.

- Manager 360. (2018). **Thai reading culture, on the narrow path and collapse.** (In Thai). Retrieved 2015, August 20, from <http://gotomanager.com/content>.
- National Sciences and Technology Development Agency. (2014). **Survey of reading the population 2013.** (In Thai). Retrieved 2013, March 5, from <http://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/2818-reading-of-population-2556>.
- Ngamwittayaphong, A.; Pavenayothin, K.; and Sae-Jang, K. (2010). **Factors promoting Thai people to have a reading culture.** (In Thai). Retrieved 2016, August 25 from <http://www.tkpark.or.th/stocks/extra/00052c.pdf>.
- Nunman, T. (2008, May 20). Suchart and Makut: Reading the national agenda. (In Thai). **Posttoday**, 6.
- Pechsankhan, U. (2010). Create a reading culture, Create a culture of raising children with books. (In Thai). **Worldtoday**, 46.
- Phonprapom, P. (n.d.). **Revealing Thai children reading fewer books.** (In Thai). Retrieved November 2, 2019, from <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=1690>.
- Pipitkul, W. (2007, October 20). Create a reading society It's not a small matter that political parties will overlook. (In Thai). **Posttoday**, A10.
- Praichat, S. (2019). **Crisis, Thai people do not read.** (In Thai). Retrieved November 2, 2019, from http://www.matichon.co.th/columnists/news_1804137.
- Putprasad, N. (2012). **Thai society is not a reader society: Lecture by Nithi AeSriWong.** (In Thai). Retrieved 2016, January 23, from <https://porcupinebook.com/2011/08/27>.
- Rattanatham, T. (2005). **Management of outstanding reading promotion activity at secondary school with outstanding reading activity management award under educational service area 8.** Master of Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University.
- Right, M. (2005). Why Thai people don't like reading books. (In Thai). **Matichon Weekly**, 25(1310), 37.

- Satyanurak, A. (2012). Thai students and reading. (In Thai). **Bangkokbiznews**, 10.
- Settawilai, P. (2017). **Readability: Why not read?** (In Thai). Retrieved May 22, 2018, from <https://www.the101.world/space/notable-books-2016/notable-books>.
- Settawilai, P. (2018). **Sutida Wimuttikosol: The minds of literary critics, In a country where reading culture is weak.** (In Thai). Retrieved May 22, 2018, from <https://www.the101.world/sutida-interview>.
- Sopontammarak, A. (2016). **Reading culture Online media popularity increases.** (In Thai). Retrieved 2016, May 22, from <http://www.thaihealth.or.th/Content/30402.html>.
- Sripakdee, K. (2011). **The study of satisfaction level toward Wlove reading behavior promotion activities” of primary education students in the First Thakham Municipal School.** (In Thai). Master of Science in Industrial Education, Industrial Education and Technology Faculty, King Mongkut's University of Technology Thonburi.
- Srisunthorn, A. (1997, August 24). Incubate the Thai children in 2000 with a reading. (In Thai). **Bangkokbiznews**, 3-5.
- Sungrat, N. (2012, August 30). Thai business has time to adjust the paradigm. (In Thai). **Post Today**, B10.
- Tanyabud, P. (2012) **Reading with current Thai teenagers.** (In Thai). Retrieved May 22, 2016, from <https://www.oknation.net/blog/print.phpMid=794057>.
- Teamwork ThaiNGO. (2009). **Reading the nation, Do for the nation to read books.** (In Thai). Retrieved May 22, 2016, from <https://www.thaingo.org/writer/view.php?id=1253>.
- ThaiPublica. (2016). **Myth: Thai people read little books, research 10 years ago: no data found “Read 8 lines per year.”** (In Thai). Retrieved 2016, August 22 from <http://www.thaipublica.org/2016/04/print-10>.
- Thirawekhin, L. (2004, November 4). Developing reading habits. (In Thai). **Managerdaily**, 13.

- Winichakul, T. (2000). **Methods of studying gynecology**. (In Thai). Bangkok: Faculty of Arts, Thammasat University.
- Wongsurawat, K. (2000, July). Reading culture. (In Thai). **Matichon**, 6.
- Yooddee, S. (2011, May 22). The importance of reading. (In Thai). **Matichon**, 6.